

Sortförsök i färskpotatis 2009

Forskningsledare *Jannie Hagman, SLU, Uppsala*

E-post: *jannie.hagman@vpe.slu.se*

Sammanfattning

Resultaten från färskpotatisförsöket sommaren 2009 visade tydliga skillnader i skördenivå mellan olika sorter och skördetidpunkter. Dessa resultat kan sedan utnyttjas för att bestämma vad som är en lämplig skördetidpunkt för respektive sort. Skördeutslaget för kvävegödsling (75 respektive 100 kg/ha) var litet utom för två sorter (Minerva och Vicking). Istället påverkade den höga kvävegivan kvaliteten och gav mer blötkokning för flera sorter.

Försöksupplägg

Sortförsöket för färskpotatissorter, försöksserien L7-710, låg sommaren 2009 på Hillarp utanför Båstad. Syftet med försöksserien är att undersöka odlingsegenskaperna för nya färskpotatissorter. I försöket ingår tre skördetider och två kvävenivåer. Sorter i försöket var Arrow, Arielle, Linzer Delikatesse, Marianne (MA-96 167) och Vicking från företaget Agriconordic AB. Sorten Ballerina kom från Danespo. Minerva och Solist var mätarsorter. Försöket genomfördes som ett samarbete mellan HS Kristianstad och SLU.

Hushållningssällskapet i Kristianstad ansvarade för utlägg och skötsel av försöken och SLU ansvarade för resultatbearbetningen. Försöksplanen innehöll både en jämförelse mellan olika skördetidpunkter och kvävenivåer. Försöket är ett skofullständigt randomiserat blockförsök, vilket innebär att alla behandlingar inte finns i alla kombinationer. I försöket ingick tre skördetidpunkter. Vid första skördetillfället fanns endast en kvävenivå, 75 kg N/ha och vid skördetillfälle två och tre fanns två kvävenivåer, 75 respektive 100 kg N/ha.

Försöket sattes den 4 april och skördades den 5:e, 11:e respektive 17:e juni. Första skörd ska göras då tio stånd av mätaren Solist ger 1 kg. Grundgödslingen i försöket var 75 respektive 100 kg N samt 50 kg P och 175 kg K. Försöket låg på en något mullfattig svagt lerig sandjord, med P-AI- och K-AI-klasserna fem respektive tre. Markens kväveinnehåll innan gödsling var låg, i nivån 0-30 cm 10 kg N/ha och i nivån 30-60 cm 7 kg N/ha. Mängden restkväve i markprofilen (0-60 cm) var 40 kg efter första skörden. Under växtperioden transporterades kvävet ner i profilen och efter andra skörd återfanns mer än hälften av kvävet i nivån 30-60. Mängden kväve var i de olika gödslingsleden 30 respektive 47 kg efter den andra skörden. Det fanns en tydlig skillnad mellan de två gödslingsnivåerna med mer kväve längre ner i profilen i försöksledet med den högre gödslingsnivån.

Resultat

Mätarsorterna och de flesta av de provade sorterna kom upp 32 dagar efter sättningen. Sorterna Ballerina och Vicking kom upp ett par dagar senare. Figur 1 visar knölskörden i fraktionen 30-60 mm vid de tre olika skördetillfällena och de två N-gödslingsnivåerna. Sorten Arrow gav högst skörd vid första skördetillfället och sorten behöll den höga skördenivån vid de senare skördetillfällena. Sorterna Arielle och Solist gav också hög skörd. Sorten Linzer Delikatesse var senare än övriga sorter och visade en lägre skördenivå med större andel små knölar än övriga sorter (tabell 1). Sorterna Ballerina, Marianne och Vicking var också något senare än mätarsorterna. Utslaget för den högre kvävegivan var litet utom för de två sorterna Minerva och Vicking som gav en signifikant högre skörd med den höga kvävegivan vid det tredje skördetillfället.

När det gäller kokkvaliteten så fanns en viss tendens till blötkokning vid det första skördetillfället. Blötkokningen minskade vid de senare skördetillfällena. Skillnaden mellan sorterna var ganska små, men Arielle hade minst och Vicking flest blötkokande knölar. Som redan nämnts så gav den höga kvävegivan, med ett par undantag, inte högre skörd. Däremot ökade den blötkokningen för en del sorter, vilket framgår av figur 2.

Sortbeskrivningar

Minerva (mätare i försöket) är en tidig potatissort från Nederländerna. Knölformen är oval till rundoval. Sorten är kräftimmun och nematodresistent (Ro 1). Minerva var en av sorterna som gav utslag för kvävegödslingen och vid det tredje skördetillfället gav den höga kvävegivan signifikant högre skörd. Stubbetorps potatis är sortföreträdare.

Solist (mätare i försöket) är en tidig gulköttig färskpotatissort från Tyskland. Sorten är nematodresistent. Sorten hävdade sig bra gentemot de nya sorterna i försöket. Agriconordic AB är sortföreträdare.

Arielle är en sommarsort från Nederländerna. Arielle är tidig, storknölig och ganska fastkokande. Sorten är kräftimmun och nematodresistent (Ro 1). Arielle uppvisade ingen blötkokning. Agriconordic AB är sortföreträdare.

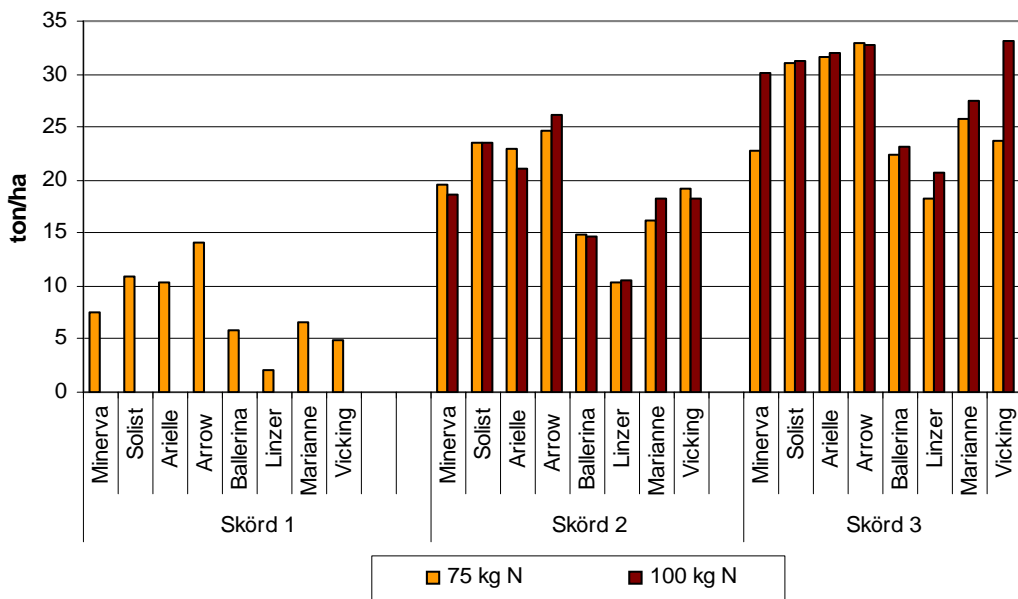
Arrow är en mycket tidig, avlång vitköttig potatis från Nederländerna. Sorten är kräftimmun, nematodresistent (Ro 1, 4). Arrow hade, i jämförelse med övriga sorter, den högsta avkastningen vid samtliga skördetillfällen och en bra knölstorleksfördelning. Sorten tycktes inte heller gynnas av en högre kvävegiva, utan avkastningen var densamma i båda kväveleden. Agriconordic AB är sortföreträdare.

Ballerina är en tidig/medeltidig gulköttig färskpotatis från Danmark. Sorten är kräftimmun och motståndskraftig mot skorv. Ballerina provades för första gången 2009. Sorten var senare än mätarsorterna och gav en lägre skörd än dem. Danespo är sortföreträdare.

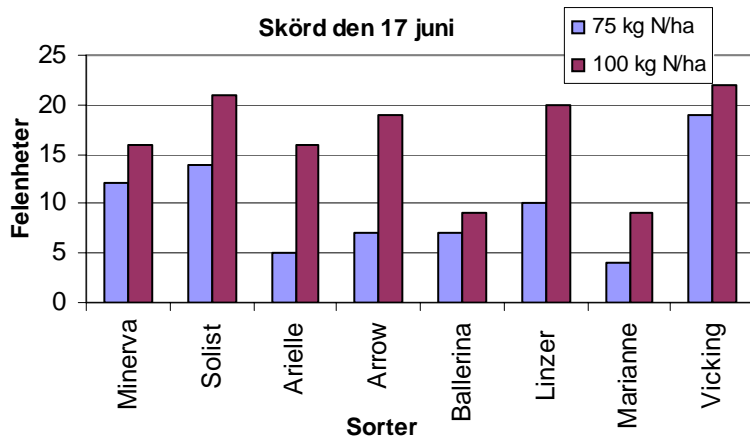
Linzer Delikatesse är en tidig/medeltidig gulköttig färskpotatis av delikatesstyp. Den ingick i försöket för första gången under 2009. I försöket var den något senare än övriga sorter, vilket kom att avspeglade sig i skördenivån. Vid tredje skördetidpunkten var 11 % av knölna mindre än 30 mm. Agriconordic AB är sortföreträdare.

Marianne, MA 96 167 är en tidig gulköttig färskpotatissort från Nederländerna. Den är kräftimmun och nematodresistent (Ro 1, 4). Marianne uppvisade ungefär samma avkastning och kokkvalitet som mätaren Minerva, men gav inte samma utslag på kvävegödslingen. Agriconordic AB är sortföreträdare.

Vicking, SW 93-1214 är en ny tidig färskpotatissort med ljusgul köttfärg. Den är kräftimmun och nematodresistent (Ro 1, 4). Sorten verkar något senare än mätarsorterna. Vicking var en av sorterna som gav utslag för kvävegödslingen och vid det tredje skördetillfället gav den höga kvävegivan signifikant högre skörd, högst skörd av alla sorter i försöket. Agriconordic AB är sortföreträdare.

Figur 1. Knölskörd i fraktionen 30-60 mm, ton per ha, för åtta färskpotatissorter i ett försök utanför Båstad sommaren 2009. Avkastning vid tre skördetillfällen (1: 5 juni, 2: 11 juni samt 3: 17 juni) och två N-nivåer: 75 respektive 100 kg N per ha.

Figur 2. Kockkvalitet för åtta färskpotatissorter vid skörd den 17 juni och två kvävenivåer, N-nivåerna 75 respektive 100 kg N per ha, i ett försök utanför Båstad sommaren 2009.

Tabell 1. Knölskörd och storleksfördelning vid olika skördetidpunkter i ett färskpotatisförsök sommaren 2009. Kvävenivåerna var 75 kg N vid första skördetillfället och 100 kg N vid de två andra skördetillfällena

Sort	Skörde- tillfälle	Specifik- vikt	Skörd ton/ha rel. tal.	%andel av knölar i resp. storleksfraktion			
				<30mm mm	30-50mm mm	50-60mm mm	>60mm mm
Minerva	1	1,050	7,6 ton/ha=100	7	83	11	0
Solist	1	1,052	145	7	86	7	0
Arielle	1	1,051	135	14	86	0	0
Arrow	1	1,053	187	3	88	9	0
Ballerina	1	1,051	78	20	80	0	0
Linzer Del.	1	1,050	28	36	64	0	0
Marianne	1	1,050	87	12	85	2	0
Vicking	1	1,048	63	18	82	0	0
Minerva	2	1,052	19,6 ton/ha=100	4	57	31	7
Solist	2	1,054	126	3	66	28	3
Arielle	2	1,054	112	5	78	16	1
Arrow	2	1,053	139	2	65	31	2
Ballerina	2	1,050	78	5	84	10	0
Linzer Del.	2	1,055	57	18	78	4	0
Marianne	2	1,051	97	6	68	24	2
Vicking	2	1,050	97	5	77	17	1
Minerva	3	1,058	30,2 ton/ha=100	1	48	40	10
Solist	3	1,056	103	1	51	46	3
Arielle	3	1,060	106	3	70	27	0
Arrow	3	1,055	109	1	43	52	4
Ballerina	3	1,059	77	1	73	26	0
Linzer Del.	3	1,059	69	11	80	9	0
Marianne	3	1,055	91	2	60	36	2
Vicking	3	1,053	110	4	61	29	6